

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
134/19. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2019. november 5.

A C-192/18. sz. ügyben hozott ítélet
Bizottság kontra Lengyelország

A lengyel bírák és ügyészek nyugdíjkorhatárára vonatkozó, 2017 júliusában elfogadott szabályok ellentétesek az uniós joggal

A 2019. november 5-én kihirdetett Bizottság kontra Lengyelország (a rendes bíróságok függetlensége) ítéletben (C-192/18) a nagytanácsban eljáró Bíróság helyt adott a Bizottság által a Lengyel Köztársasággal szemben indított, kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetnek, és kimondta, hogy e tagállam nem teljesítette az uniós jogból eredő kötelezettségeit azáltal, hogy egyrészt eltérő nyugdíjkorhatárt állapított meg a bírói tisztséget betöltő nők, illetve férfiak, valamint ügyészi tisztséget betöltő nők, illetve férfiak esetében, másrészt csökkentette a rendes bíróságok bíráinak nyugdíjkorhatárát és a bírák szolgálati viszonyának meghosszabbítására vonatkozóan diszkrecionális jogkört biztosított az igazságügyi miniszter számára.

Egy 2017. július 12-i lengyel törvény a nők tekintetében 60, míg a férfiak tekintetében 65 évre csökkentette a rendes bíróságok bírái és az ügyészek nyugdíjkorhatárát, valamint a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) bírái előrehozott nyugdíjba vonulásának korhatárát, miközben korábban e korhatárok mindkét nem esetében 67 évben voltak rögzítve. Emellett e törvény jogkört biztosított az igazságügyi miniszternek arra, hogy az így meghatározott, nemenként eltérő új nyugdíjkorhatáron túl meghosszabbítsa a lengyel rendes bíróságok bírái szolgálati viszonyát. Mivel a Bizottság úgy vélte, hogy e szabályok ellentétesek az uniós joggal,¹ kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetet indított a Bíróság előtt.

Először is a Bíróság nyilatkozott az e törvény által a női és férfi bírákra és ügyészekre alkalmazandó, a nyugdíjkorhatárra vonatkozóan bevezetett eltérésekről. E tekintetben a Bíróság először rámutatott arra, hogy az említett bírák és ügyészek nyugdíjai az EUMSZ 157. cikk hatálya alá tartoznak, melynek értelmében minden tagállam biztosítja annak az elvnek az alkalmazását, hogy a férfi és a női munkavállalók egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak. A szóban forgó nyugdíjrendszerek továbbá a 2006/54 irányelv a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben az egyenlő bánásmódra vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá is tartoznak. Ezt követően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ugyanezen törvény az érintett nyugdíjrendszerekben a nemen alapuló közvetlen hátrányos megkülönböztetéssel járó feltételeket vezetett be azon időpont vonatkozásában, amikor az érintettek ténylegesen részesülhetnek az e rendszerek által biztosított előnyökben. Végezetül a Bíróság elutasította a Lengyel Köztársaság azon érvét, amely szerint a női és férfi bírák és ügyészek közötti, az öregségi nyugdíjra való jogosultságra vonatkozó korhatár tekintetében előírt különbségek előnyben részesítésnek minősülnek. E különbségek ugyanis nem olyan jellegűek, amelyek ellensúlyoznák azokat a hátrányokat, amelyeknek a női közszolgálati alkalmazottak a szakmai életük során ki vannak téve, segítve e nőket a szakmai életükben, és orvosolva azokat a problémákat, amelyekkel a szakmai pályafutásuk során szembesülhetnek. A Bíróság ennél fogva megállapította, hogy a szóban forgó szabályozás sérti az EUMSZ 157. cikket és a 2006/54 irányelvet.

¹ Az EUMSZ 157. cikk, valamint a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról szóló, 2006. július 5-i 2006/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 204., 23. o.) 5. cikkének a) pontja és 9. cikke (1) bekezdésének f) pontja, illetve az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdése.

Másodszor a Bíróság megvizsgálta azon intézkedést, amellyel az igazságügyi minisztert felruházták azon jogkörrel, hogy döntsön a lengyel rendes bíróságok bírái feladatkörük ellátásának a csökkentett nyugdíjkorhatáron túli folytatásának engedélyezéséről. Többek között a 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország (A legfelsőbb bíróság függetlensége) ítélet² fényében a Bíróság először az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének alkalmazhatóságáról és hatályáról foglalt állást, amely rendelkezés arra kötelezi a tagállamokat, hogy teremtsék meg azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony bírói jogvédelem biztosításához szükségesek. E tekintetben a Bíróság rámutatott, hogy a lengyel rendes bíróságok az uniós jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekről határozhatnak, így e bíróságoknak teljesíteniük kell az ilyen jogvédelem követelményeit. Márpedig annak biztosítása érdekében, hogy maguk ilyen védelmet nyújtsanak, alapvető fontosságú e bíróságok függetlenségének védelme.

E függetlenség az állandó ítélkezési gyakorlat szerint megköveteli, hogy az érintett fórum teljesen autonóm és pártatlan módon gyakorolja feladatkörét. E tekintetben a Bíróság rámutatott, hogy az a körülmény, hogy egy olyan szervet, mint az igazságügyi miniszter, felhatalmaznak annak eldöntésére, hogy engedélyezi-e, vagy sem, a bírói feladatok ellátásának a rendes nyugdíjkorhatáron túli meghosszabbítását, önmagában valóban nem elegendő a bírói függetlenség elve megsértésének megállapításához. Mindazonáltal a Bíróság megállapította, hogy az ilyen határozathozatali jogkör gyakorlására vonatkozó érdemi feltételek és eljárási szabályok a jelen ügyben olyan jellegűek, hogy jogos kétség merül fel az érintett bírák külső tényezők általi befolyásolhatatlanságát és semlegességét illetően. Egyrészt ugyanis azon szempontok, amelyek alapján a miniszternek meg kell hoznia döntését, túl homályosak és nem ellenőrizhetők, továbbá az említett határozatot nem kell indokolni, és azzal szemben nincs helye bírói jogorvoslatnak. Másrészt azon időtartam hossza, amelynek során a bírák a miniszter döntésére várnak, szintén ez utóbbi diszkrecionális jogkörébe tartozik.

Egyébiránt ugyancsak az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, a bírák bármely külső beavatkozással vagy nyomással szembeni nélkülözhetetlen szabadsága megkövetel bizonyos olyan megfelelő garanciákat, mint az elmozdíthatatlanság, amelyek az ítélelhozatal feladatával megbízott személyek védelmére szolgálnak. Az elmozdíthatatlanság elve megköveteli többek között, hogy a bírák hivatalban maradhassanak mindaddig, amíg nem érik el a kötelező nyugdíjkorhatárt, vagy a megbízatásuk lejártáig, ha az határozott időre szól. Anélkül, hogy ezen elv teljesen abszolút jellegű volna, kizárólag akkor lehet alóla kivételt tenni, ha jogszerű és kényszerítő indokok igazolják, tiszteletben tartva az arányosság elvét. Márpedig a jelen ügyben sérti az elmozdíthatatlanság elvét a rendes bíróságok bírái rendes nyugdíjkorhatárának csökkentésére vonatkozó intézkedés, valamint az igazságügyi minisztert annak érdekében megillető diszkrecionális jogkör kombinációja, hogy engedélyezi vagy sem e bírák számára feladatkörük ellátásának folytatását az új korhatáron túl, női bírák esetében további tíz, férfi bírák esetében pedig további öt évig. Ezen intézkedések kombinációja ugyanis jogos kétségeket kelthet a jogalanyokban azzal kapcsolatban, hogy az új rendszer valójában arra irányulhat, hogy lehetővé tegye az igazságügyi miniszter számára, hogy az újonnan meghatározott rendes nyugdíjkorhatár elérésekor eltávolítson bizonyos hivatalban lévő bírói csoportokat, miközben másokat hivatalban tart. Továbbá mivel a miniszter határozatát semmilyen határidő nem köti és az érintett bíró ez ilyen határozat meghozataláig tisztségében marad, a miniszter esetleges elutasító határozata megszülethet azt követően, hogy az érintettet a rendes nyugdíjkorhatáron túl tisztségében tartották.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett

---

² 2019. június 24-i Bizottság kontra Lengyelország (A legfelsőbb bíróság függetlensége) ítélet ([C-619/18](#), EU:C:2019:531).

eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106